

تعداد سرمایه‌گذاری روی شرکت‌های نوپا سال گذشته رشد کرد اما رقم آن کاهش زیادی را نسبت به ۲۰۲۲ نشان می‌دهد

کاهش ۴۰ درصدی

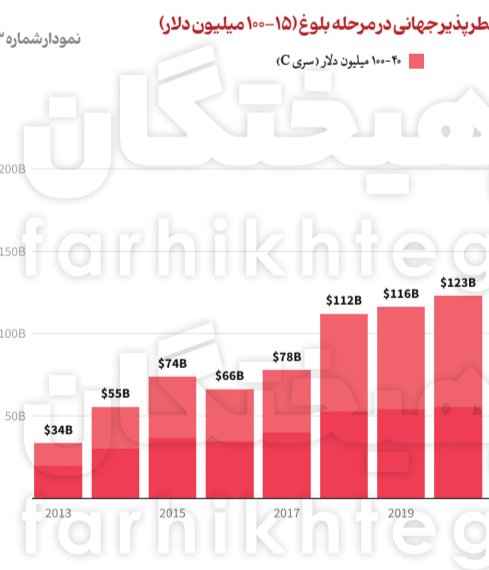
سرمایه‌گذاری خطرپذیر در استارت‌آپ‌ها

ندا آژهری
مترجم

سرمایه‌گذاری خطرپذیر (VC) نوعی سرمایه خصوصی و نوعی تامین مالی است که سرمایه‌گذاران، به شرکت‌های نوپا، استارت‌آپ‌ها و کارهای کوچکی که تصور می‌شود پتانسیل رشد بلندمدت داشته باشند، ارائه می‌کنند. فعالیت سرمایه‌گذاری خطرپذیر پس از سال‌های پرچالش ۲۰۲۱-۲۰۲۰ رونق چشمگیری به خود گرفته و همچنان از یک روند ساختاری مستمر برخوردار است اما با توجه به نشانه‌هایی که از نقاط ضعف این سرمایه‌گذاری‌ها در اواخر سال ۲۰۲۲ مشاهده شد، گمانه‌زنی‌هایی نسبت به احتمال رکود VC ها در سال ۲۰۲۳ قوت گرفت. برخی کارشناسان بر این باور بودند که شرایط سخت مالی ممکن است سرمایه‌گذاری‌های خطرپذیر را به طور قابل توجهی کاهش دهد که این امر می‌توانست منجر به کاهش سرمایه‌گذاری در بخش نوآوری و فناوری شود. اما آنچه از آمار سال ۲۰۲۳ به دست آمد، حکایت از این داشت که تعداد معاملات سرمایه‌گذاری‌های خطرپذیر همچنان در بالاترین حد خود به لحاظ تاریخی است اما میزان سرمایه‌گذاری‌ها در حال کاهش است. سرمایه‌گذاری‌های خطرپذیر عموماً از سرمایه‌گذاران ثروتمند، بانک‌های سرمایه‌گذار و سایر موسسات مالی تامین می‌شود. البته این سرمایه‌گذاری‌ها همیشه به صورت نقدی و حمایت مالی ارائه نمی‌شود، بلکه اغلب به عنوان تخصص فنی یا مدیریتی به شرکت‌ها داده می‌شود. VC ها معمولاً به شرکت‌های کوچک یا استارت‌آپ‌ها با پتانسیل استثنایی یا به شرکت‌هایی که به سرعت رشد کرده و آماده ادامه گسترش هستند، اختصاص می‌یابد. در سال ۲۰۲۱ به رغم شدت گرفتن همه‌گیری کرونا، رقم کل سرمایه‌گذاری‌های خطرپذیر به حدود ۶۲۰ میلیارد دلار رسید. در ادامه، تعداد معاملات سرمایه‌گذاری در سال ۲۰۲۲ با رشد ۲۳ درصدی روبه‌رو شد که معادل رشد دو برابری میانگین رشد سالانه ۱۱ درصد طی یک دهه گذشته بوده است.

کاهش ۸۹ درصدی ظهور شرکت‌های یونیکورن
بیش از ۴۰۰ شهر دنیا شامل دریافت سرمایه‌گذاری‌های خطرپذیر بوده و به عبارتی، صاحب یک شرکت یونیکورن (تک شاخ) هستند. بعد از پایان سال ۲۰۲۰ که دنیا با حجم بالای ظهور یونیکورن‌ها روبه‌رو شد، سرعت آن به شدت کاهش یافت به طوری که در سال ۲۰۲۳ بیش از ۸۷ یونیکورن (شرکت بزرگ و تک شاخ) در دنیا شکل گرفت که در مقایسه با ۷۸۵ شرکتی که در سال ۲۰۲۱ ایجاد شده بود کاهش چشمگیر ۸۹ درصدی را نشان می‌دهد. به شرکت‌هایی یونیکورن گفته می‌شود که ارزش آنها بالای یک هزار میلیارد دلار باشد. طبق آمار، بالاترین تعداد ظهور این قبیل شرکت‌ها به سه ماهه چهارم ۲۰۲۱ برمی‌گردد که ۲۲۵ شرکت ایجاد شدند. بعد از آن، تعداد شرکت‌های یونیکورن شکل گرفته در سه ماهه نخست ۲۰۲۲ به ۱۳۹ شرکت کاهش یافت که افت ۳۸ درصدی را نشان می‌دهد. این روند کاهش تا پایان سال ۲۰۲۳ هم ادامه یافت به طوری که در سه ماهه چهارم ۲۰۲۳، تنها ۱۳ شرکت یونیکورن به شرکت‌های قبلی اضافه شد. در مجموع، آمریکای شمالی بالاترین تعداد شرکت‌های یونیکورن را در دنیا به خود اختصاص داده و بعد از آن آسیا رتبه دوم را در دست دارد. (نمودار شماره ۶)

مرحله بلوغ: در مرحله بلوغ سرمایه‌گذاری خطرپذیر هم روند سرمایه‌گذاری کاهش است به طوری که این میزان، از ۲۲۸ میلیارد دلار در سال ۲۰۲۱، به ۱۹۷ میلیارد دلار در سال ۲۰۲۲ و نیز به ۱۱۹ میلیارد دلار در سال ۲۰۲۳ رسیده است که نسبت به ۲۰۲۲ با کاهش ۴۰ درصدی روبه‌رو شده است. میزان سرمایه‌گذاری در سه ماهه چهارم ۲۰۲۳ حدود ۶۵ میلیارد دلار بوده که با کاهش ۵۹ درصدی در سه ماهه چهارم ۲۰۲۳ به ۲۷ میلیارد دلار رسید. سال ۲۰۲۱ با ۲۲۸ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری در این مرحله، بالاترین میزان سرمایه‌گذاری در ۱۰ سال گذشته بوده است. (نمودار شماره ۳)

مرحله پایانی (سوددهی): در مرحله پایانی سرمایه‌گذاری خطرپذیر، میزان سرمایه‌گذاری در سه ماهه چهارم ۲۰۲۳ با ۲۷ میلیارد دلار در مقایسه با ۱۳۰ میلیارد دلار در سه ماهه چهارم ۲۰۲۱، با کاهش ۷۹ درصدی روبه‌رو شده است. کل سرمایه‌گذاری در مرحله سوددهی شرکت‌های نوپا و استارت‌آپ‌ها در سال ۲۰۲۱ با ۴۶۸ میلیارد دلار به بالاترین نرخ سرمایه‌گذاری در ۱۰ سال گذشته رسید. این میزان در سال ۲۰۲۲ حدود ۲۵۴ میلیارد دلار و در ۲۰۲۳ حدود ۱۳۹ میلیارد دلار برآورد شد که در سال ۲۰۲۳ نسبت به ۲۰۲۱ با ۷۱ درصد کاهش و در مقایسه با سال ۲۰۲۲ نیز با ۲۵ درصد افت روبه‌رو بوده است. (نمودار شماره ۴)

هوش مصنوعی مولد بیشترین سرمایه‌گذاری را جذب می‌کند
در سال ۲۰۲۳، حوزه‌های هوش مصنوعی مولد، حمل و نقل برقی و باتری‌های خودروهای برقی نسبت به سال‌های گذشته و نیز متوسط جهانی، بالاترین نرخ سرمایه‌گذاری‌های خطرپذیر را به خود اختصاص داده‌اند. به این ترتیب، هوش مصنوعی مولد با ۲۰ میلیارد و ۷۰۰ میلیون دلار رتبه نخست جذب سرمایه‌گذاری را از آن خود کرده است. در ادامه، حمل و نقل برقی با ۱۶ میلیارد و ۵۰۰ میلیون دلار در رده دوم و باتری‌های خودروهای برقی با تفاوت فاحش و با جذب ۹ میلیارد و ۲۰۰ میلیون دلار سرمایه در رده سوم قرار گرفته‌اند. بعد از آن، فناوری‌های فضایی با ۷ میلیارد، اقتصاد چرخشی با ۵ میلیارد و ۷۰۰ میلیون دلار، امنیت سایبری با ۵ میلیارد و ۶۰۰ میلیون دلار، ساختمان‌های سبز با ۵ میلیارد و ۳۰۰ میلیون دلار و حمل و نقل خودران با ۳ میلیارد و ۹۰۰ میلیون دلار در رده‌های بعدی جذب سرمایه‌گذاری قرار گرفته‌اند. (نمودار شماره ۵)

سرمایه‌گذاری ۶۲ میلیارد دلاری در صنعت سلامت
در حوزه استارت‌آپ‌ها، صنایع مختلف، سرمایه‌گذاری‌های مختلفی را به خود جذب می‌کنند. در این میان، صنایع سلامت، نرم‌افزارهای سازمانی و فینتک طی ۵ سال گذشته بالاترین میزان سرمایه‌گذاری‌ها را به خود اختصاص داده‌اند. طبق آمار، صنعت سلامت در سال ۲۰۲۳ با ۶۲ میلیارد سرمایه‌گذاری خطرپذیر بالاترین میزان را به خود اختصاص داد که در مقایسه با ۹۰ میلیارد دلار در سال ۲۰۲۲ حدود ۳۱ درصد کاهش نشان می‌دهد. همچنین صنعت نرم‌افزارهای سازمانی نیز در ۲۰۲۳ سرمایه‌گذاری ۵۱ میلیارد دلاری را از آن خود کرد که نسبت به سرمایه‌گذاری ۸۱ میلیارد دلاری در ۲۰۲۲ با افت ۳۷ درصدی مواجه شده است. علاوه بر این، صنعت فینتک نیز در حالی رتبه سوم را در دست گرفته که در سال سرمایه‌گذاری ۴۲ میلیارد دلاری در آن صورت گرفته است و نسبت به سرمایه ۹۰ میلیارد دلاری در ۲۰۲۲ با کاهش ۵۴ درصدی روبه‌رو بوده است. پس از آن نیز، صنایع انرژی، حمل و نقل، مواد غذایی، امنیت، نیمه‌رساناها، بازاریابی و رباتیک در رده‌های بعدی سرمایه‌گذاری قرار می‌گیرند.

میلیارد دلار رسید که نسبت به سال ۲۰۲۰ رشد ۱۱۳ درصدی را تجربه کرد.

کاهش ۴۰ درصدی سرمایه‌گذاری نسبت به سال گذشته
در سال ۲۰۲۲ جهان با روند رو به کاهش سرمایه‌گذاری‌های خطرپذیر مواجه شد، به طوری که این سرمایه‌گذاری در سه ماهه نخست ۲۰۲۲ با ۱۲ درصد کاهش نسبت به سه ماهه چهارم سال گذشته، به ۱۹۴ میلیارد دلار رسید. کل میزان سرمایه‌گذاری خطرپذیر در سال ۲۰۲۲ به مبلغ ۵۴۱ میلیارد دلار کاهش یافت که افت ۳۱ درصدی را نشان می‌دهد. سال ۲۰۲۳ رقم سرمایه‌گذاری‌های خطرپذیر افت و خیزهای زیادی داشت، به طوری که این میزان در سه ماهه نخست رشد ۳٫۵ درصدی را تجربه کرد اما در سه ماهه چهارم ۲۰۲۳، میزان سرمایه‌گذاری خطرپذیر به ۶۸ میلیارد دلار کاهش یافت که نسبت به سه ماهه نخست ۲۹ درصد افت داشته است و در مقایسه با سه ماهه چهارم ۲۰۲۲ نیز با کاهش ۳۷ درصدی روبه‌رو شد. رقم کلی VC در سال ۲۰۲۳ به مبلغی حدود ۳۲۷ میلیارد دلار رسید که با کاهش سرمایه‌گذاری ۴۰ درصدی نسبت به سال گذشته همراه بوده است. (نمودار شماره ۱)

نیمی از سرمایه‌گذاری‌های خطرپذیر، سهم آمریکا است
آمریکا، چین و انگلیس از نظر سرمایه‌گذاری‌های خطرپذیر طی سال‌های اخیر در دنیا پیشگام بوده و بالاترین میزان سرمایه‌گذاری‌ها را به خود اختصاص داده‌اند. در این میان، از کل ۳۲۷ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری خطرپذیر در سال ۲۰۲۳، قریب ۱۴۹ میلیارد دلار آن در آمریکا سرمایه‌گذاری شده است که میزان آن در مقایسه با ۲۲۸ میلیارد دلار سهم آمریکا در سال ۲۰۲۲، حدود ۴۰ درصد کاهش داشته است. در ادامه، کل مبلغ سرمایه‌گذاری خطرپذیر در چین در سال ۲۰۲۳ حدود ۴۸ میلیارد دلار بوده است. بعد از آن، انگلیس با ۲۱ میلیارد دلار رتبه سوم دنیا را از آن خود کرد. هند با ۱۱ میلیارد دلار، فرانسه با ۹ و آلمان با ۸ میلیارد دلار در رده‌های چهارم تا ششم جهان جا خوش کردند. کانادا، ژاپن، کره جنوبی و سوئد نیز در رده‌های بعدی قرار گرفتند. شواهد نشان می‌دهد که نرخ سرمایه‌گذاری‌ها در این ۱۰ کشور، روند کاهش داشته و تنها نرخ سرمایه‌گذاری در ژاپن بدون تغییر نسبت به ۲۰۲۲ باقی مانده است.

سرمایه‌گذاری‌ها در سه مرحله اتفاق می‌افتند
سرمایه‌گذاری خطرپذیر به سه مرحله تقسیم می‌شود: مرحله استارت‌آپ که تامین مالی بین صفر تا ۱۵ میلیون دلار را دریافت می‌کند؛ مرحله بلوغ که تامین مالی آن بین ۱۵ تا ۱۰۰ میلیون دلار می‌شود و مرحله اسکیل‌آپ (سوددهی) نیز ۱۰۰ میلیون به بالا را برای تامین مالی دربرمی‌گیرد. این امر، تقسیم‌بندی سازگارتزی از چشم‌انداز استارت‌آپی و سرمایه‌گذاری خطرپذیر ارائه می‌دهد.

مرحله استارت‌آپی: مرحله نخست سرمایه‌گذاری خطرپذیر که روی استارت‌آپ‌ها انجام می‌شود در سال ۲۰۲۳ روند کاهش را نشان می‌دهد. این در حالی است که بالاترین میزان سرمایه‌گذاری روی استارت‌آپ‌ها در مرحله نخست به سه ماهه اول سال ۲۰۲۳ با ۲۵ میلیارد برمی‌گردد که نسبت به ۲۴ میلیارد دلار در سه ماهه چهارم ۲۰۲۱ با افت ۲ درصدی همراه بوده است. کل میزان سرمایه‌گذاری در سال ۲۰۲۱ حدود ۸۳ میلیارد دلار بوده که این مبلغ در سال ۲۰۲۲ به ۹۰ میلیارد دلار افزایش یافت. اما این رقم در سال ۲۰۲۳ با کاهش ۲۴ درصدی به ۶۹ میلیارد دلار رسید. (نمودار شماره ۲)

سرمایه‌گذاری ۹۰ میلیارد دلاری میکروسافت برای توسعه هوش مصنوعی

به گزارش dealroom، در سال ۲۰۲۳ رقمی نزدیک به ۳۲۷ میلیارد دلار روی شرکت‌های فناوری (استارت‌آپ‌ها) در دنیا سرمایه‌گذاری شد که در این میان، بیشتر میزان سرمایه‌گذاری خطرپذیر با مبلغ ۹۰ میلیارد دلار سهم شرکت OpenAI شد که با توجه به چشم‌انداز دنیا برای توسعه هر چه بیشتر هوش مصنوعی، به عنوان پیشگام‌ترین شرکت فناوری در این حوزه فعالیت می‌کند. این سرمایه‌گذاری از سوی شرکت میکروسافت انجام شد. دومین سرمایه‌گذاری خطرپذیر بالا در سال ۲۰۲۳ هم به مبلغ ۵۰ میلیارد دلار روی شرکت Stripe انجام شد. به عبارتی، حدود ۵۰ درصد از کل سرمایه‌گذاری‌های خطرپذیر در سال گذشته سهم دو شرکت شده است که مبلغ بسیار بالایی را به خود اختصاص داده‌اند. طبق آمار، میزان سرمایه‌گذاری در سه ماهه چهارم ۲۰۲۰ چیزی بالغ بر ۱۰۷ میلیارد دلار برآورد شده که مجموع کل سرمایه‌گذاری در آن سال به ۳۶۶ میلیارد دلار رسید. از ابتدای سال ۲۰۲۱ میزان این سرمایه‌گذاری‌ها با جهش چشمگیری مواجه شد به طوری که رقم آن از ۱۷۳ میلیارد دلار در سه ماهه نخست ۲۰۲۱ به ۲۱۹ میلیارد دلار در سه ماهه چهارم آن سال افزایش یافت که رشد ۱۰۵ درصدی را نسبت به سه ماهه چهارم ۲۰۲۰ نشان می‌دهد. کل میزان سرمایه‌گذاری خطرپذیر در سال ۲۰۲۱ به ۷۷۹

